

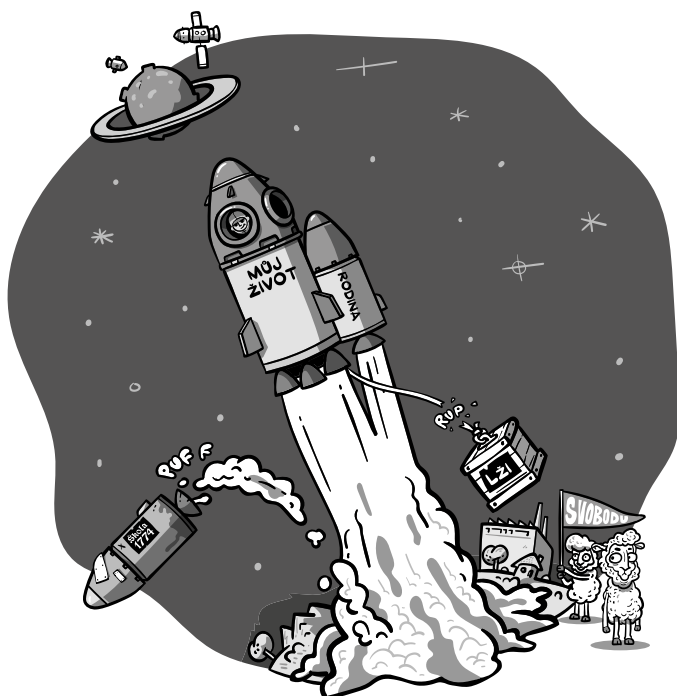
TOVÁRNA NA OVCE

JAK SE STÁT HRDINOU
VLASTNÍHO PŘÍBĚHU

TOMÁŠ VRÁNEK

TOMÁŠ VRÁNEK

TOVÁRNA NA OVCE

JAK SE STÁT HRDINOU
VLASTNÍHO PŘÍBĚHU

Továrna na ovce

Jak se stát hrdinou vlastního příběhu

© Tomáš Vránek, 2026

Ilustrace: © Jan Čefelín, 2026

Redakce: Pavlína Perlíková a Jan Spěváček

Korektura: Petr Behún

Obálka a sazba: Ondřej Vaculík

Vydal Tomáš Vránek

Žďár nad Sázavou, 2026

1. vydání

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod a.s.

Husova 1881, 580 01 Havlíčkův Brod

www.tovarnanaovce.cz

ISBN 978-80-11-09183-5

*Věnováno Adélce, Týnce a Lukymu s přáním,
aby jejich generace měla cestu ke svobodě jednodušší.*

1. TOHLE V ČECHÁCH NEMŮŽE FUNGOVAT

Ovce domácí je druh společenského sudokopytníka se silným stádním pudem. Původní ovce byly divoké a práce s nimi obtížná. Proto se při chovu porážely přednostně nejdivočejší kusy a krotší zvířata se ponechávala na vlnu a na chov. Po tisíciletích šlechtění tak lidé ze svobodných zvířat vytvořili stádo poslušných... ovcí.

inspirováno myšlenkami Juvala Noacha Harariho

Komunismus je ta nejlepší věc na světě

Je 9. května 1985. S celou rodinou stojím na dědově a babiččině balkoně v Praze na Letné a s úžasem sleduji velkolepou oslavu čtyřicátého výročí *Osvobození Československa sovětskou armádou*. Tak se tento den oficiálně jmenuje. Už třicet sedm let se nám lže, že Československo osvobodili jen Rusové. A ještě čtyři roky se o tom lhát bude.

Mně je pět let a je mi to úplně jedno.

Fascinovaně pozoruji mohutnou vojenskou přehlídku stovek projíždějících tanků, děl a obrněnců. Pod naším balkonem pochodují za zvuků energické hudby nekonečné šiky vojáků. Nad nimi prolétávají formace letadel a vrtulníků.

V každém okně vidím vlaječky Sovětského svazu. Obrovské rudé hvězdy zdobí fasády domů a na ulicích visí portréty soudruhů Marxe, Lenina a Gottwalda. Komunistická propaganda jede bomby a já jí to hltám.

Můj milovaný děda, František Pitra, je plukovníkem československé armády ve výslužbě. Statný šedivý chlapík s věčným úsměvem na tváři si oblékl svou vycházkovou uniformu, aby mi udělal radost. Má na ní spoustu odznaků a vyznamenání.

Odznáčky mám rád. Ty dědovy jsou obzvlášť krásné a blyštivé. Nutně je potřebuju mít. Děda mi je odmítá dát, nebo alespoň půjčit, a dost mě tím štve. Vytrvale se jich dožadují a začínám být pěkně otravný. Dostanu vynadáno, že jsem *zlobivý* a že mám jít po obědě spát.

Aby si to naši ulehčili, slibují mi, že když konečně přestanu *zlobit*, budu *hodný* a udělám *to, co mi říkají*, půjdeme odpoledne za odměnu do *Parku kultury a oddechu Julia Fučíka*, kde budou ty tanky vystavené a já si do jednoho z nich budu moct i vlézt!

Od malička miluju všechno, co je velké, jezdí a dělá randál. Čím hlučnější a větší, tím lepší. Nevynechám jedinou příležitost vyšplhat na každý traktor, který potkám. Ale tank? No tak to je ovšem úplně jiná liga! Abych si mohl v Juldě Fuldě vlézt do tanku, udělám naprosto cokoliv. Klidně půjdu i po obědě spát!

Vzbudím se pozdě odpoledne, vyskočím a běžím se oblékat.

„Jdeme na tanky!“ hlásím nadšeně.

„Tomášku, už je na to moc pozdě, tanky už skončily. My jsme tě nechtěli budít, půjdeme si hrát na pískoviště, jo?“

Cože? To je snad vtip, ne? Kašlu na pitomý pískoviště! Já jsem chtěl do tanku! Jak mi to mohli udělat?

Když nedodržíte slib, zmanipulujete někoho nebo mu zalžete – byť je to ta nejmenší, nejnevinnější lež –, většinou ho zklamete anebo taky dost naštveté.

A i když je mu třeba jenom pět let, možná si to bude pamatovat až do konce života.

Lhaní jako norma

Narodil jsem se doprostřed éry komunistické normalizace – do společnosti, pro kterou bylo lhaní normou.

Kolem mě víří pověry, staré tradice i zbytky náboženství, které se komunistická ideologie zoufale snaží přehlušit. Lidé v tom mají takový guláš, že už radši ani neřeší, co dává smysl a co ne.

Pokud budeš hodný, Ježíšek ti přinese dárky. A když budeš zlobit, odnese si tě čert. I s dárkama.

Jestli budeš jíst na Nový rok čočku, budeš mít víc peněz.

Soudruh Gottwald byl skvělejší borec a Vladimír Iljič Lenin byl ještě o hodně lepší.

Vesele si říkat to, co není pravda, je zkrátka normální. Malé či velké lži nás obklopují a nikdo se nad nimi nepozastavuje. Je na nich postavený celý systém.

Stojím s babičkou frontu na toaleták a nad hlavami nám visí nápis, že díky laskavé péči Sovětského svazu prosperujeme a vzkvátáme. Nedostatkové je přitom v podstatě všechno – maso, ovoce, oblečení. Hodně věcí se dá sehnat jenom drobnými podvůdky nebo protekcí u známých.

Mnoho slušných lidí má pocit, že se toho neúčastní, jenže systém založený na klamu jim pokřivil vnímání natolik, že pravdu vidět nedokážou, přestože by třeba i chtěli.

Dnes nám rčení „kdo neokrádá stát, okrádá rodinu“ zní jako veselá průpovídka, ale pro většinu obyvatel komunistického Československa to je univerzální návod na přežití.

Tady nejsi v Silicon Valley

Září 2021. S Petrem Skondrojanisem, kterému všichni říkají Skondr, sedíme v jedné z prosklených kanceláří pražské pobočky firmy ICE Industrial Services. Tu jsem založil s bráchou a pár přáteli v roce 2012. Dneska máme na dvě stovky našlapaných expertů, kteří vyvíjejí unikátní stroje pro celý svět.

Petr je guru českého HR a můj životní i byznysový mentor. Právě spolu natáčíme podcast o principech fungování naší firmy.

„Člověče, stejně jsem překvapenej, jak vám ty sebeřízený týmy šlapou,“ začíná Skondr. „Myslel jsem, že to v Čechách nemůže fungovat.“

„A proč by nemělo?“ usmívám se. Pořád jsem trochu ukřivděný, že mi nevěřil, když jsme sebeřízení zaváděli.

„Všechny tyhle agilní systémy vznikly někde v Silicon Valley. Ale tady jsi v Čechách,“ říká Skondr. „Osmdesát procent lidí nemá tušení, o čem mluvíš. Ve firmách, kam teď chodím, se lidi neumí ani pozdravit, natož aby používali nějaký Scrum. Stačí se podívat na to, jak vypadá naše školství,“ ušklíbne se.

„To je pravda, ono nám to taky úplně dokonale nefunguje,“ přiznávám.

„Některé týmy šlapou skvěle a všechno si řeší samy, ale na jiných projektech se nám úplně vypařila efektivita.“

Petr zpozorní a já upřesňuju: „Lidi tam tvrdě makají nebo se tak aspoň tváří. Chodí na meetingy, vyplňují tabulky a pořád dokola předělávají stejnou věc, přestože už to dávno není potřeba.“

„Taková ta práce pro práci,“ usmívá se Skondr. „Dělají to správně – jenže dělají správně špatné věci!“

„Jo, tak to je přesný,“ odpovídám. „Ze sebeřízení si vzali jen tu svobodu. Jakmile mají o něčem rozhodnout, radši to hodí na někoho jiného.“

Skondr mě pozorně poslouchá, přemýšlí, pak se narovná a říká:

„Hele, a vědí vůbec ti lidi, co to to sebeřízení je? Jak si sehnat informace, jak je vyhodnotit a jak se podle nich rozhodnout?“

Ted' zase zbystřím já. Takové momenty s ním zažívám poslední roky pravidelně. Říkám tomu *Skondrova věta za dvacet tisíc*. Krátká, výstižná hláška, která mi zničehonic otevře oči a překope můj pohled na věc.

Dochází mi, že většina lidí by ráda sebeřízeně fungovala, jen prostě neví jak.

Pokud jsou na tom stejně jako já, pak jim celý život někdo říkal:

Sed' a poslouchej! Neopisuj! Nevyčnívej! Dělej, co jsme ti řekli!

Bud' normální!

Ale život po nás chce pravý opak:

Bud' aktivní a kreativní! Spolupracuj! Rozhoduj se! Snaž se odlišit a zaujmout!

Hrdinou vlastního příběhu

Tenhle rozhovor se Skondrem byl prvním impulsem k vytvoření souboru principů, kterému jsme začali říkat *Akademie svobodného člověka*. Měla to být jednoduchá interní brožurka o tom, jak fungovat **sebe-řízeně** – na základě vlastních rozhodnutí. Nikoliv **pod-řízeně**, kdy pořád čekáte, až vám někdo **nad-řízený** řekne, co máte dělat.

Čím hlouběji jsem se do podstaty sebeřízení nořil, tím víc mi docházelo, že tohle téma se nebude dát odbýt pár stránkami pouček a hrstkou motivačních citátů. Brožurka mi pod rukama začala bobtnat v knihu. Z několika týdnů se nakonec staly stovky hodin studia, tisíce hodin psaní a dohromady pět let práce.

A výsledek teď držíte v rukách – knihu s podtitulem *Jak se stát hrdinou vlastního příběhu*.

Ale nebojte se, není to heroický epos o mně ani mých činech. Jako hrdina jsem si rozhodně nikdy nepřipadal. Spíš naopak – velkou část života mě svazoval nedostatek odvahy, podřízenost a mizivé sebevědomí. O vynikajících výkonech se nedalo ani mluvit. Školami jsem prolézal jen tak, aby se neřeklo, a udělal spoustu věcí, za které se dodnes stydím. Určitě nic, co by si člověk spojoval se slovem *hrdina*.

Když se řekne *hrdina*, většina z nás si představí vojáky, hasiče, záchranáře. Odvážné lidi, kteří pomáhají druhým ve chvílích ohrožení. Jenže hrdinou není jen ten, kdo zachrání život někomu jinému.

Hrdinou je i ten, kdo dokáže zachránit svůj vlastní. A to může být ještě těžší.

Slovo hrdina má ještě jeden význam – hlavní postava příběhu. Každý z nás píše příběh svého života. Záleží jen na nás, jakého hrdinu ze sebe uděláme.

Převzít zodpovědnost za vlastní život není okázalé, přesto je to jeden z nejtěžších úkolů, jaké máme.

A právě o tom je tahle kniha.

2. BÍLÉ LŽI

„Člověk nejprve poví malou lež. Pak několik dalších, aby ji udržel na nohou. Poté se uchýlí k pokřivenému myšlení, aby se za své lži nemusel stydět, a přihodí pár dalších jako zástěrku důsledků pokřiveného myšlení. Pak přijde to nejhorší – všechny ty nezbytné lži se častým opakováním promění v automatické, neurologicky vštípené podvědomé názory.“

Jordan B. Peterson

Zoubková víla vás poctivosti nenaučí

Je léto 2018. Se šestiletou Adélkou a pětiletou Kristýnkou trávíme část prázdnin ve Spojených státech. Manželka Renata zůstala doma ve Žďáře s ročním Lukáškem a my tři jsme přiletěli na měsíc do Portlandu v Oregonu navštívit mé přátele Ulli a Matthewa.

Mají dvě podobně staré dcery, Annu a Emily, a já doufám, že od nich moje malé holky pochyty základy angličtiny.

Adélce zrovna dnes vypadl první mléčný zub. Shodou okolností se jeden vikl i malé Američance Anně. Ulli mi klade na srdce, že k nám, stejně jako k její dceři, musí přijít zoubková víla. Je to rituál, při kterém dítě schová zub pod polštář a ráno na jeho místě najde penízek.

Jsme tu hosté místní kultury, a tak si říkám: *proč ne, bude zábava*. Adélka si zrovna s Týnkou hraje v pokojíčku a já za nimi přicházím, abych Adélce vysvětlil, co ji v noci čeká.

„Adi, ten zoubek si musíš dát večer pod polštář a v noci si pro něj přijde zoubková víla a nechá ti místo něj penízek.“

Obě holčičky nad tou převratnou zprávou zkoprní úžasem. Pohádky o vílách milují, jenže od malička od nás doma slýchají, že žádní bubáci, čerti ani víly neexistují a že jsou to jen postavy z pohádek.

A teď se od tatínka dozvídají, že víla nejenže existuje, ale že k nám navíc přijde, bude šmátrat pod polštářem a odkoupí od Adélky část jejího chrupu.

„Cože?“ vyvalí oči Adélka.

Vůbec mi v tu chvíli nedochází, že to, co jsou pro mě jen *nevinné* hrátky s realitou, je pro ni informace překopávající celý její pohled na svět. Je to přemýšlivá holčička a v hlavě už si plánuje, jak to setkání bude probíhat.

„A co když ho ta víla ztratí?“ ptá se a ani nečeká na odpověď. Bere si mou krabičku na špunty do uší a maličkými prstíky do ní ukládá svůj vypadlý zoubek jako drahocenný poklad.

„Dám si ho radši sem. To by byla sranda, kdyby si ta víla s tím zubem odnesla i ty špunty,“ řehťá se.

Jezdí víly vlakem?

„A co s tím zoubkem bude jako ta víla dělat?“ propíchne mě vážným pohledem.

„Vystaví si ho na poličku,“ snažím se být vtipný a celou tu absurdní diskuzi co nejrychleji zahrát do autu.

Jenže Adélka téma rozhodně za uzavřené nepovažuje. „No jo, ale jak se k nám ta víla vůbec dostane?“

Jak mám asi tak sakra vědět, jak cestuje víla? „Asi vlakem,“ odpovídám, pobavený svým vlastním skvělým vtipem.

„To těžko, dveře máme zavřené, takže se sem nedostane,“ kontruje dcerka – a já radši odcházím, abych tu komedii ukončil. Z chodby ještě zaslechnu mudrování obou holčiček, jestli zoubková víla jezdí na saních, nebo lítá jako Ježíšek.

Když je večer uspávám, Adélka ne a ne usnout. Týnka už dávno spí a Ád'a se pořád vrtí a kontroluje, jestli je krabička na svém místě. „A dá mi ta víla penízek český, nebo americký?“ šeptá.

„Spi už, Adélko, prosím tě,“ odsekávám podrážděně a vyškábávám poslední zbytky trpělivosti.

A nevím vlastně, co mě štve víc: Jestli Adélčina neodbytnost, nebo moje vlastní lhaní.

Detektiv Adélka

Druhý den ráno najde Adélka pod polštářem desetidolarovou bankovku. Prvotní nadšení ale rychle vystřídá zklamání, že návštěvu víly zaspala. Hned mě začne zpovídat, jestli jsem ji viděl a kdy přišla. Odbydu ji tím, ať se jde rychle nasnídat a nachystat, protože vyrážíme do nákupního centra, kde si za svůj penízek bude moct něco koupit.

O dvě hodiny později bloudíme v jeho labyrintu a já žasnu nad hromadami věcí, o jejichž existenci jsem neměl tušení, natož abych věřil, že je někdo kupuje.

Míjíme jeden obchod za druhým, když se na mě Adélka zničehonic podívá. „Tatínku, a co ta víla udělala s tou krabičkou od špuntů? Budeš si dneska muset koupit novou?“

A dost. Už to nevydržím ani minutu!

„Adélko, já ti musím něco říct,“ zastavím se.

Soustředěně se na mě zadívá, celá natěšená, co nového se dozví ze života víl.

„Víš... ony žádné zoubkové víly nejsou. Je to jen taková pohádka, aby se děti nebály, když jim vypadávají první zoubky.“

„Aha,“ hlesne smutně. Chvilku zaraženě mlčí, ale pak už si zase zaujatě prohlíží výlohy.

Tak to šlo hladce, říkám si s úlevou a v duchu se plácám po rameni, jak jsem to frajersky vyřešil. Jenže Adélka se náhle zastaví, podívá se na mě výrazem detektiva, který právě odhalil obzvlášť rafinovaný zločin, a pronese:

„To ale znamená... že... že není ani Ježíšek!“

Zírám na ni a snažím se pobrat, co mi to moje šestileté dítě právě řeklo. Těší mě její důvtip, ale zároveň netuším, co odpovědět. Adélka ze mě nespouští oči a čeká na jasnou odpověď.

„A co si o tom myslíš ty, Adi?“ získávám pár vteřin navíc na rozhodnutí, jestli mám dál mlžit, nebo už je čas přiznat, že jsme jí roky vesele lhali.

Adélka se zaculí. „Nooo... já jsem si to stejně myslela, že mi ten tablet koupil děda,“ usnadňuje mi to.

„No tak vidíš!“ vyprsknu smíchy a nemám to srdce z ní dál dělat blbce. Adélka se tetelí spokojeností a Kristýnka to celé poslouchá s vykulenýma očima a zářivým úsměvem od ucha k uchu.

Ze mě v tu chvíli spadne obrovská tíha. Jako bych ze sebe konečně shodil deku všech těch hloupých lží.

Jak jsem dětem zkazil Vánoce

Když příbuzným a známým vyprávím, jak jsem svým malým dětem oznámil, že není Ježíšek, většina se na mě dívá, jako bych se zbláznil. Mám z těch reakcí pocit, že jsem sadista, který jim zkazil nejenom Vánoce, ale rovnou i celé dětství.

Ale nemůžu si pomoci. Chránit někoho před pravdou lhaním mi prostě nepříjde v pořádku.

Vždycky mě v tom podporovala moje švédská kamarádka a mentorka Monika Hernow. „Absolutely no white lies,“ kladla mi na srdce. Zásadně žádné *bílé lži* – jak angličtina nazývá ty milosrdné, rádoby nevinné nepravdy.

„U nás v rodině si na Vánoce hrajeme,“ vypráví mi. „Někdo z dospělých se převleče za vánočního skřítka, který přinese nůši dárků, a děti se předhánějí, aby mu pověděly, jak byly hodné. Akorát jim netvrdíme, že je skutečný. Je to takové naše rodinné divadlo, které hrají děti spolu s rodiči. A vždycky je to skvělá zábava.“

My s Renčou jsme do té doby nechávali mýtus o Ježíškovi spořádaně plynout tak, jak velí tradice. Doufali jsme, že se děti nebudou moc ptát, a když už se ptaly, nějak jsme to vždycky zamluvili.

Vlastně nevím, co jsme si představovali – jak se to nakonec dozvědí? Prostě jsme to nechávali vyhnít a spoléhali, že na naše lži přijdou samy nebo jim pravdu řekne někdo jiný – spolužáci, kamarádi nebo cizí lidé.

Lhát lépe

Pokud děti opakovaně zjišťují, že jim rodiče neříkají pravdu, podvědomě jim přestanou věřit. Jasně, můžeme si namlouvat, že jsou to přece jen *nevinné* lži, kterými je chráníme. Jenže děti, hlavně ty menší, těžko poznají, která lež je ještě neškodná a která už ne.

A jak mi pak má Adélka věřit, až za mnou přijde pro radu s něčím důležitým?

Pokud vyrůstá v prostředí, kde se běžně manipuluje pomocí polopravd a lží, snadno si z toho odnese, že lhát je normální. Přesně tak jsem vyrůstal i já. Dětství v osmdesátých a devadesátých letech mi ukázalo, že lhaním se dají dokázat velké věci: ovládat děti, nahrabat majetek, vybudovat impérium, ba i řídit celý stát.

Rodiče mi samozřejmě říkali, že když budu lhát, tak přijdu do pekla, ale to je pro změnu také lež. A bojovat proti lži lží je jako hasit požár benzínem.

Jediné, co jsem se díky tomu naučil, bylo, že musím lhát lépe.

A tak jsem to ve svém mládí dotáhl k dokonalosti. Zjistil jsem, že díky lhaní snáze porazím dědu v kartách, vyhnu se výprasku, získám, co chci, najdu si holku nebo udělám školu.

Později mi ale došlo, že lhaní má jednu zásadní nevýhodu – pravda se nakonec vždycky ukáže a lidé si o mně začnou myslet, že jsem kretén. Anebo, což je mnohem horší, jednou dospěju a začnu si to o sobě myslet sám.

A z toho už se vylhat nedá.

Dárky, které ti Ježíšek nepřinese

Od zážitku se zoubkovou vílou se s Renčou snažíme bílé lži ze života naší rodiny vymazat, jak jen to jde. Dvouletému Lukáškovy už odmala říkáme, že dárky na Vánoce dávají rodiče a že na Ježíška si budeme jenom hrát.

Dál ctíme tradice českých Vánoc – děti se pořád nemohou dočkat Štědrého dne, a když konečně přijde, ozdobíme si společně stromeček, nacpeme se kaprem a cukrovím a po stopadesáté si zazpíváme *Nesem vám noviny*. Ve chvíli, kdy zazvoní zvoneček, děti běží, div se nepřerazí, aby byly u stromečku první. Odrazy vánočních světel v jejich rozzářených očích nám říkají, že jsme je o nic nepřipravili.

Dali jsme dětem dárky, které jim Ježíšek nepřinese. **Důvěru**, že svět zvládnou pochopit takový, jaký je, aniž bychom jim ho museli přikrášlovat. **Úctu**, že jsou pro nás plnohodnotnými partnery, kterým radši vysvětlíme souvislosti, než abychom s nimi manipulovali. A **pochopení**, že se dárky na světě nezjevují samy od sebe. Že někoho obdarovat dá práci – zamyslet se, co má rád, sehnat to, zabalit a třeba i připsat pár milých slov.

Za radost svých blízkých jsme zodpovědní my sami. To za nás žádný Ježíšek neudělá.

Ježíškovi navzdory

Zní to všechno hezky. Jenže o pár let později mě při psaní téhle kapitoly napadne, zda to stejně vidí i děti. Jestli by radši nežily ve šťastné nevědomosti. Tak si to jdu ověřit. Volám z pracovny na pětiletého Lukáška.

Přiběhne, v jedné ruce autíčko, v druhé bláznivé plastové štěně v policejní uniformě. „Lukýsku, můžu se tě na něco zeptat? Mrzí tě, že jsme ti řekli, že Ježíšek není?“

Přestane mi jezdit autíčkem po ruce, narovná se a s neskrývanou hrdostí prohlásí: „Já přece vím, že dárky dává maminka a tatínek!“

A po chvíli radostně dodá: „Já se už tak těším, až budou Vánoce!“

Jak to ten klouček říká, sálá z něj sebevědomí malé rozumné bytosti, která dokáže odlišit pravdu od lži. Jsem na něj hrdý.

A jsem hrdý i sám na sebe, že jsem měl odvahu vystoupit ze systému lží o Ježíškovi, i když to tak přece dělají všichni.

3. PRAVDA BOLÍ, ALE LEŽ ZABÍJÍ

„Absence konfliktu není harmonie, je to apatie.“

Adam Grant

Už zase věčný mír

V prvních letech školní docházky si svou nově nabytou dovednost čtení trénuju na obřích sloganech, které lemují baráky všude kolem.

Něčemu jakžtakž rozumím: *Se Sovětským svazem na věčné časy!*

Jiné jsou už složitější: *Komunismus – budoucnost lidstva.*

Ale většina nápisů nedává hlavu ani patu: *Všechny síly strany a lidu pro splnění programu XVII. sjezdu KSČ!*

Nad vchodem do školy nám soudruzi slibují věčný mír, jenže před budovou nám stojí vojenské letadlo, v branné výchově se učíme házet granátem a chodby zdobí diplomy ze soutěže *O partyzánský samopal.*

Všichni tak nějak tuší, že jsou to blbosti, ale protože nám to opakují pořád dokola, máme pocit, že jde o takové neškodné lži. V podstatě něco podobného jako Ježíškovy dárky.

Komunistická propaganda se těmi slogany snaží otrávené obyvatele přesvědčit, že přítomnost sice nestojí za nic, ale štěstí a míru jednou dosáhne v zářné budoucnosti pod laskavým dohledem Sovětského svazu.

Ti starší ovšem vědí, že podobné sliby tu už byly mockrát, jen zabalené do jiného obalu. Taková římskokatolická církev už po staletí slibuje věčný klid v ráji.

Bohužel až po smrti.

Ideologický maglajz

A přestože nám soudružka učitelka pravidelně opakuje, že Bůh není a tou nejúžasnější bytostí dějin je soudruh Lenin, dárky na Vánoce mi nakonec nepřináší Vladimír Iljič, ale světe, div se, v plenčičkách zavinutý, čerstvě narozený Ježíš.

Nad tím, jak to to novorozeně zvládá – obejít všechny moje kamarády a nanosit jim ve stejný čas dárky –, si jako dítě můžu hlavu ukroutit.

Na Štědrý večer si pak u kapra s celou ateistickou zemí oslavně zpíváme *Narodil se Kristus Pán*. V televizi mezitím běží film, kde dárky rozdává růžolící Děda Mráz s červeným nosem, kterého po revoluci vystřídá jeho vzdálený příbuzný Santa Claus.

O pár hodin později při půlnoční mši pozoruju, jak se babička, oddaná komunistka, modlí k Bohu. Tedy k tomu, který není, ale i tak mi před pár hodinami přinesl dárky. Mezitím se navíc proměnil ve vousatého pána, kterého kdosi přibíl na kříž a pověsil pod strop kostela.

To je dost silná káva i pro dospělého, natož pro malé dítě. Člověk z toho má v hlavě takový maglajz, že jediné, co se s tím dá dělat, je o tom nepřemýšlet. Jinak je to přímá linka do bláznince.

A přesně o to jde. V podřízeneckých systémech po vás nikdo nechce, abyste příliš přemýšleli. Právě naopak. Chce se po vás, abyste drželi hubu a krok a plnili příkazy vrchnosti.

ČETLI PŘED VÁMI

Barbora Havelková, 25 let, studentka

Mezi můj obvyklý žánr patří spíš severské detektivky, takže mě překvapilo, jak moc mě tahle kniha vtáhla. Tomášův styl psaní mě velmi bavil a dost mi sedl. Kniha se četla skoro sama a několikrát jsem se začetla na delší dobu, než jsem původně plánovala. A právě to je pro mě asi nejlepší známka toho, že je kniha opravdu dobrá.

Robert Halás, 29, datový analytik

Vždycky jsem tvrdil, že jakékoliv motivační knížky jsou jenom prázdné poučky a teoretizování. Měl jsem v tomhle směru jasno a z podobných osobnostních příruček si spíš utahoval. Když mi přítelkyně v autě kousek začala číst, zaposlouchal jsem se natolik, že skončila až s příjezdem na místo. A já byl zvědavý a rozhodnutý, že si to musím dočíst.

Není to o teorii. Je to syrový příběh za syrovým příběhem, servírovaný bez příkras. Z každého řádku je cítit, že tu knihu psal člověk z masa a kostí, někdo, kdo si prošel reálnými pády i výhrami a nebojí se přiznat vlastní emoce. Právě ta nefiltrovaná upřímnost dává knize neuvěřitelnou sílu a duši, která vás zasáhne a donutí vás přemýšlet nad vlastním životem ještě dlouho po dočtení. Rozhodně doporučuji všem i těm největším skeptikům, kteří tomuto žánru běžně vůbec nevěří!

Stanislav Konvička, 47 let, obchodní ředitel

Je to poutavý a vtipný příběh, který zkrátka přečtete jedním dechem. Svým autentickým popisem doby mě kniha několikrát nostalgicky vrátila do vlastního dětství. S naprostou přirozeností mě příběh nutil k hlubšímu zamyšlení nad svým životem, co mě formovalo, jak žiju, kam chci směřovat a k čemu vedu své děti. Je to inspirativní čtení pro každého slušného člověka, který má chuť na sobě pracovat, něco skutečně změnit a vědomě nasměrovat nejen svůj život, ale i budoucnost svých dětí.

Zdena Buchtová, 70 let, zdravotní sestra

Továrna na ovce. Možná bych ji v regále minula. Nevěděla bych, co si představit. Horor? Nějakou pastvinu na horách? Nebo..... Jenže ona neminula mě. A tak jsem začala číst a zjistila, že mě moc baví. Tomáš vypráví o sobě, o tom jak poznal, že vystoupit z Továrny na ovce je vlastně o poznání sebe sama. O tom jak se vypořádat s výchovou, nenechat se zaškatulkovat, najít v sobě motivaci a žít podle svých představ. Začít tvořit a budovat od úplného začátku a vyrůst. Klobouk dolů.

Štěpánka Krabcová, 30 let, obchodní manažer

Kniha Továrna na ovce ve mně během čtení probudila mnohem víc než jen zájem o další kapitolu. Vracela mě do vlastních vzpomínek, někdy mě rozesmála, jindy rozesmutnila a občas otevřela i témata, nad kterými jsem se nikdy dřív nezamýšlela.

Není to kniha, kterou jen v klidu přečtete a odložíte. Vtáhne vás a nutí přemýšlet o vlastním dětství, o tom, jak vychovááte své děti, o svých rozhodnutích, o vzorcích, které v sobě máme hluboce zakořeněné, o historii, která nás formovala, ale i o tom, co chcete ve svém životě změnit a kam vás to vlastně táhne.

Právě díky množství témat, která kniha otevírá, bych ji doporučila opravdu každému. Věřím, že si v ní každý najde něco svého. Já jsem hltala každou stránku a na konci mě mrzelo jediné: že už je konec.

Kristýna Wasylikiwová, 44 let, marketingová ředitelka

Na knize mě asi nejvíc překvapilo, jak přirozeně propojuje věci, které spolu na první pohled vůbec nesouvisejí. Rodičovství, školu, historii, strach, motivaci i obyčejná každodenní rozhodnutí. U některých pasáží jsem se smála, u jiných si říkala „jo, přesně“ a pár věcí mi docvaklo až ve chvíli, kdy jsem se u nich na chvíli zastavila. V knize je humor, chyby i chuť zpochybňovat věci, které se „vždycky dělaly“. Neříká, jak má člověk žít ani co si má myslet. Spíš otevírá věci, nad kterými se dá přemýšlet po svém. Co si z nich člověk odnese, už je na něm.

OBSAH

1. Tohle v Čechách nemůže fungovat.	11
2. Bílé lži	17
3. Pravda bolí, ale lež zabíjí.	23
4. Kde se to tu všechno vzalo.	29
5. Bubárna	33
6. Maslow není máslo	39
7. Cesta malé rebelky za svými cíli.	45
8. Pět úrovní motivace	51
9. Ruský d'as	59
10. Za co stojí rohlík?.	67
11. Pout'ový loupežník.	71
12. Továrna na lidské ovce.	77
13. Smrt zvědavosti	83
14. Brána do ráje	89
15. Znárodnění naruby	93
16. Klement McGottwald	99
17. Pubertákem v pubertálním státě	105
18. Lhát si do kapsy	111
19. Neschopnost vlastnit svůj život	117
20. Práce je zlo.	121
21. Obluda na autopilota	129
22. Tvůrci strojů.	135
23. V zajetí moci příběhů.	141
24. Škola jménem svět.	147

25. American Dream	155
26. Důvěřuju ti. Tečka	161
27. Dotýkat se a důvěřovat	169
28. Nebud' ovce, bud' pastýř.	175
29. Lekce od rejnoka	181
30. Co byste mi doporučil?	189
31. Víra a věda.	193
32. Buldozerové řízení.	201
33. Jak získávat přátele a působit na tátu	207
34. Z hrušky dolů.	213
35. Stopadesátikilový právník	219
36. Porouchaný inženýr	225
37. Rovnice o pěti neznámých	231
38. Všechno je jednou poprvé.	237
39. V kůži ředitele	245
40. Hodnoty z rámečku	253
41. Americké kraviny	259
42. Sbohem, mrkvičko	267
43. Čtyři nepochopení sebeřízení.	273
44. Škola Na Radosti	281
45. Štěstí být šťastný	287
46. Inovace, jakou svět neviděl	291
47. Tohle v Čechách může fungovat.	299

Sed'. Poslouchej. Nevyčnívej. Nezlob. Dělej, co jsme ti řekli!

Tahle slova nám celé dětství vtloukali do hlavy.

Jenže pak jsme vyrostli a život po nás najednou chtěl pravý opak:
Bud' aktivní. Spolupracuj. Snaž se odlišit a zaujmout. Rozhoduj se!

Továrna na ovce je humorný, upřímný příběh „zlobivého“ českého kluka, který vyrůstal ve světě slepé poslušnosti. A když dospěl, zjistil, že se neumí samostatně rozhodovat.

Jak se z něj stal člověk, který vybudoval několik firem, zavedl v nich sebeřízené týmy, naučil roboty tisknout domy a pomohl založit školu bez známek?

Kniha pro rodiče, kteří nechtějí vychovávat ovce.

Pro jejich děti, které nechtějí strávit život v ohradě.

Pro šéfy a učitele, kteří nechtějí pást stádo.

A pro každého, kdo nechce celý život čekat na příkazy.

*„Tuhle knihu by si hlavně měly přečíst naše děti,
aby pochopily, proč jsme tak debilní.“*

Petr Skondrojanis, zakladatel Cocuma

*„Knihu jsem přečetl za tři dny a na konci mi bylo líto,
že už nepokračuje.“*

Ján Košturiak, profesor a expert na inovace

www.tovarnanaovce.cz

ISBN 978-80-11-09183-5

9 788011 091835